

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ...

Η αυτοοργάνωση είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια μορφή οργάνωσης της κοινωνίας. Δεν αποτελεί μια πρόταση εξουσίας που αναφέρεται στο πώς θα "κυβερνηθεί καλύτερα" η κοινωνία αλλά ένα μονοπάτι διαμέσου του οποίου τα μέλη της θα παίρνουν στο σύνολο τους όλες τις αποφάσεις για ό,τι αφορά και επηρεάζει τη ζωή τους, επιλέγοντας το περιεχόμενο και τη μορφή της δράσης τους, της δράσης που θα ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες που η ίδια η αυτοοργανωμένη κοινωνία έχει θέσει και στις επιλογές που έχει διαμορφώσει και προκρίνει.

Την αυτοοργάνωση μπορούμε να τη συναντήσουμε οπουδήποτε οι άνθρωποι αποφασίζουν να επανοικειοποιηθούν συνολικά τη ζωή τους, χτίζοντας μέσα στο περιβάλλον της τις συνθήκες μιας αξιοβίωτης πραγματικότητας μέσα από τη σύμπραξη με τους συν-κοινωνούς τους με σκοπό να συναποφασίσουν για όσα θέματα είναι ανοιχτά κάθε φορά.

Η πολιτική δύναμη, λοιπόν, που λέγεται απόφαση για οτιδήποτε αφορά και ενδιαφέρει ένα κομμάτι ή όλη την κοινωνία, ξαναγυρνά μέσω της αυτοοργάνωσης σ' αυτήν την ίδια, γινόμενη εξ' ολοκλήρου κτήμα των κατά τόπους λαϊκών συνελεύσεων όπου μέσα από την επαφή των μετεχόντων μεταξύ τους, την επαφή

τους με ιδέες και συναισθήματα, μέσα από τη σύσφιξη των διαπροσωπικών δεσμών, και το σεβασμό απέναντι στον εαυτό και τους άλλους, διαμορφώνονται αποφάσεις που εμπεριέχουν τη βούληση και τη συναίνεση των ανθρώπων.

Έτσι μέσα στο πλαίσιο της αυτοοργάνωσης αναπνέει και κινείται η ελευθερία. Οι εξουσιαστικές σχέσεις δεν υπάρχουν. Υπάρχει η ισότητα ως συνείδηση και ως πράξη. Ως η δυνατότητα του καθένα να καταθέτει, να διαμορφώνει και να στηρίζει προτάσεις προς υιοθέτηση από τη συνέλευση και φυσικά να απολαμβάνει τον απόλυτο σεβασμό των απόψεων του από όλους. Ως προϋπόθεση όλων των παραπάνω υπάρχει η αξιοπρέπεια που τα καθιστά ατομική και συλλογική ανάγκη.

Ο αγώνας για να γίνει η αυτοοργάνωση πράξη και ζωή είναι ανοιχτός σε όλους μας. Αν επενδύσουμε σε αυτόν θα ανταμειφθούμε με όλες τις αυγές που δε γλυκοχάραξαν ακόμα…

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Η εκλογική διαδικασία ανάδειξης εκπροσώπων που διαχειρίζονται την πολιτική εξουσία θεωρείται το τυπικό προσδιοριστικό στοιχείο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Αν θελήσουμε να εντοπίσουμε την πολιτική θεμελίωση του θεσμού των εκλογών, θα την αναζητήσουμε στο πλαίσιο της φιλελεύθερης παράδοσης, όπως εκφράστηκε το 17ο, 18ο και 19ο αιώνα. Ο λόγος αυτής της αναφοράς δεν συνδέεται με καμία επιθυμία του παρόντος κειμένου να αναλύσει τη σκέψη των φιλελεύθερων (δημοκρατικών ή μη) θεωρητικών ή τους ιστορικούς λόγους που συνέβαλαν στην καθιέρωση της αντιπροσώπευσης. Σκοπός μας είναι προσδιορίζοντας αρχικά το χρονικό και θεωρητικό πλαίσιο της θεσμοθέτησης των εκλογών, να διαρρήξουμε την κατεστημένη αντίληψη , την οποία εσωτερικεύουν τα άτομα μέσω των ιδεολογικών μηχανισμών αναπαραγωγής του κράτους, όπως η εκπαίδευση, σχετικά με τη θεώρηση της εκπροσώπησης ως

αναγκαίου και αναπόσπαστου "δημοκρατικού άξονα" οργάνωσης και διαχείρισης των ζωών μας.

Η διαδικασία, λοιπόν, της εκλογής αποτελεί ένα "όψιμο προϊόν", που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του αγώνα του φιλελευθερισμού ενάντια στη μοναρχία και την απολυταρχία, κατά τη μετάβαση δηλαδή στην αστική κοινωνία. Στο κλασσικό, άλλωστε, δημοκρατικό μοντέλο, εκείνο δηλαδή της άμεσης δημοκρατίας στην Αρχαία Αθήνα, η έννοια της εκπροσώπησης είναι αναφανδόν εχθρική, καθώς αναιρεί το ουσιαστικό νόημα και περιεχόμενο της κυριαρχίας του Δήμου, την αυτοκυβέρνησή του. Ακόμα και για τους επικριτές, μάλιστα, της αθηναϊκής δημοκρατίας, όπως ο Αριστοτέλης, οι εκλογές θεωρούνται δυνάμει αντιδημοκρατικές, καθώς ευνοούν τους κατά τεκμήριο ικανούς (τους "άριστους" δηλαδή και όχι τον Δήμο).

Η αντίληψη αυτή εδράζεται στη βάση ότι το πραγματικό περιεχόμενο ακόμα και αυτής της δημοκρατίας συνδέεται πρωτίστως με τη **διαδικασία λήψης των αποφάσεων**. Η συμμετοχή, δηλαδή, των μελών μιας κοινότητας στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι πραγματώνεται αυθεντικά μονάχα όταν αποφασίζουν τα ίδια άμεσα και ενεργά για τα ζητήματα που τους αφορούν, χωρίς να εκχωρούν τη δυνατότητα διαχείρισης και επίλυσης αυτών σε πεφωτισμένους εκπροσώπους που δρουν γι'αυτά χωρίς την ενεργή υπευθυνότητά τους. Χαρακτηριστικό είναι ότι ακόμα και εκείνη η "ελευθερία του λόγου" που προβάλλεται ως η κορωνίδα των κατακτήσεων της αστικής δημοκρατίας (χωρίς να υποβαθμίζουμε

το γεγονός ότι όντως δεν χαρίστηκε), δεν συνίσταται, όπως σκόπιμα παρουσιάζεται, στην ελευθερία να έχει κανείς μη δημοφιλείς ή μη αρεστές απόψεις και να μπορεί να τις συζητά ανοιχτά, αλλά στο να μιλά δημόσια κατά τη διαδικασία συζήτησης και συνδιαμόρφωσης που θα έπρεπε να προηγείται κάθε συλλογικής απόφασης.

Για να αποσαφήσουμε τυχόν συγχύσεις, ΔΕΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΜΑΣΤΕ ως μοντέλο οργάνωσης της κοινωνίας τη "δημοκρατία". Υπερασπιζόμαστε, όμως, τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες εγκολπώνονται στη θεωρία και την πράξη της αυτοοργάνωσης σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας, από την παραγωγή ως τη διακυβέρνηση. Το πολιτικό μας σκεπτικό εν προκειμένω συμπυκνώνεται εύστοχα στα λόγια του Κορνήλιου Καστοριάδη: "το θέμα της άμεσης δημοκρατίας στον πολιτικό τομέα δεν μπορεί να τεθεί παρά σαν θέμα αυτοκυβέρνησης των ανθρώπων σε όλους τους τομείς και, συνεπώς, και στην παραγωγή , με την κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και τη συλλογική διαχείριση της παραγωγής από τους παραγωγούς".

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να ανασκευάσουμε δύο συγκεκριμένες θέσεις που καθιστούν-υποτίθεται- την αρχή της αντιπροσώπευσης "εκ των ων ουκ άνευ", ιδιαίτερα στις σύγχρονες συνθήκες. Το πρώτο επιχείρημα συνίσταται στο γεγονός ότι στα σύγχρονα αστικά κράτη ο αριθμός των ανθρώπων στις πόλεις είναι τόσο μεγάλος που καθιστά τη συγκέντρωση τους σε έναν χώρο προς συζήτηση και συναπόφαση μη εφικτή. Κατ'αρχάς, βασικό στοιχείο για να μπορέσει να "λειτουργήσει" η αυτοοργάνωση είναι η αποκέντρωση και ο επιμερισμός. Για παράδειγμα, στην πρόσφατη εξέγερση της Αργεντινής το 2001, σε αρκετές περιοχές κάθε γειτονιά είχε τη δική της συνέλευση και εξουσιοδοτούσε έναν αντιπρόσωπο ή

αντιπροσώπους να μεταφέρουν τις αποφάσεις της (και όχι να αποφασίζουν για αυτή) σε ένα οιονεί κεντρικότερο σώμα, που απαρτιζόταν απο τους αντιπροσώπους των όμορων γειτονιών που έπρατταν ανάλογα. Δεν χρειάζεται, φυσικά, να πούμε ότι σ'αυτή την πυραμιδοειδή μορφή οργάνωσης (που είναι ανάλογη- σε μικρότερη βέβαια κλίμακα- με εκείνη της παρισινής κομμούνας του 1871), οι αντιπρόσωποι ήταν άμεσα υπόλογοι στη συνέλευση και ανά πάσα στιγμή ανακλητοί, πράγμα που καθιστά εμφανή τη διαφορά αυτής της μορφής αντιπροσώπευσης[1] .

Προς επίρρωση της κατάρριψης του επιχειρήματος περί του μεγάλου αριθμού ανθρώπων που συγκεντρώνονται στις πόλεις, τα σύγχρονα τεχνικά μέσα προσφέρουν εξαιρετικές δυνατότητες, ώστε να μπορεί ο ομιλητής να μιλά σε ένα πολύ μεγάλο ακροατήριο χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος, όπως θα συνέβαινε με τη φυσική του φωνή, να μην ακούγεται. Πάντως, δεν θα πρέπει και να ξεχνάμε ότι οι συνελεύσεις της Εκκλησίας του Δήμου στην Αρχαία Αθήνα πραγματοποιούνταν με τουλάχιστον 5000 ανθρώπους, που ήταν ο απαραίτητος αριθμός για την "απαρτία".

Το δεύτερο επιχείρημα συνδέεται με την άποψη ότι η άμεση και αδιαμεσολάβητη έκφραση της λαϊκής βούλησης λόγω της ευκολίας χειραγώγησής της δημιουργεί κινδύνους που συχνά οδηγούν σε ολοκληρωτικές

[1] Εδώ δεν μπορούμε να αντισταθούμε στον πειρασμό να μην καταδείξουμε την αλαζονική στάση μερίδας της αριστεράς, που θέλοντας να οικειοποιηθεί το γεγονός της εξέγερσης ή καθώς δεν μπορούσε να δεχτεί πώς ο κόσμος από μόνος του εξοβέλισε τους πολιτικούς και τα κόμματα, μιλούσε για "αριστερές πρωτοπορίες" που έδωσαν τα φώτα τους στον αργεντίνικο λαό, ώστε να μπορέσει να οργανωθεί. Προφανώς, οι αριστερές πολιτικές αυθεντίες -που, ειρήσθω εν παρόδω, δεν ενσωματώνουν πουθενά στην καθημερινή τους πρακτική την αυτοοργάνωση- είχαν ενεργοποιήσει το μηχανισμό της λήθης για το γειτονικό παράδειγμα των Ζαπατίστας στο Μεξικό.

επιλογές. Το ερώτημα, όμως, που αμέσως γεννάται μέσα από το κατεξοχήν ιστορικό παράδειγμα ολοκληρωτισμού είναι εύλογο: ο Χίτλερ στη Γερμανία δια της κοινοβουλευτικής οδού δεν πήρε την εξουσία; Όταν μάλιστα προσπάθησε να την καταλάβει με πραξικόπημα δέκα χρόνια πριν (το 1923) συνελήφθη και φυλακίστηκε. Συνεπώς, η θέση αυτή είναι διάτρητη, καθώς, όπως ανενδοίαστα συνάγεται, όταν οι συνθήκες και η συγκυρία ευνοούν την επικράτηση τέτοιων ιδεών, η αρχή της αντιπροσώπευσης δεν αποτελεί καμιά ασφαλιστική δικλείδα για τη μη εδραίωσή τους στην κοινωνία. Άλλωστε και τα περί "ευκολίας ποδηγέτησης" καταρρίπτονται, αφού οι μηχανισμοί χειραγώγησης, όπως αποδεικνύεται και από τη σύγχρονη πραγματικότητα, λειτουργούν εξίσου "αποτελεσματικά" υπό συνθήκες κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

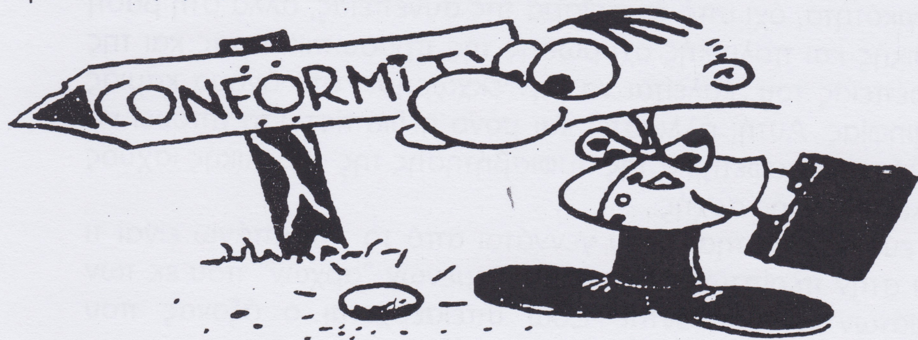

Η έμμεση παραδοχή ότι η λαϊκή βούληση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χειραγώγησης ακόμα και αν εκφράζεται άμεσα χωρίς διαμεσολαβήσεις δεν αποτελεί "αδύνατο σημείο" της αυτοοργάνωσης. Αντίθετα, καταδεικνύει την ανάγκη για την ανάπτυξη κριτικής ικανότητας στα μέλη μιας κοινωνίας, ώστε να συνειδητοποιούν την ενδεχόμενη χειραγώγηση και να αμφισβητούν οποιαδήποτε παραδεδεγμένη αυθεντία, από τον θεσμό μέχρι τον άνθρωπο-δημαγωγό. Αν μπορούσαμε να δώσουμε μια σχηματική περιγραφή του παραπάνω- καθώς η εμβριθής ανάλυση που απαιτείται για ένα τέτοιο ζήτημα προϋποθέτει ένα νέο κείμενο- θα λέγαμε ότι το περιεχόμενο που εμπερικλείεται στη μορφή (δηλ. στην αυτοοργάνωση) έχει κομβική σημασία, χωρίς να ξεχνάμε ότι καθαυτή η μορφή αποτελεί ένα έξοχο πολιτικό περιεχόμενο (το τελευταίο απαντά και στο αστείο επιχείρημα ότι μια οργάνωση με φασιστική ιδεολογία, που έχει εξ ορισμού ως δομικό της στοιχείο την ιεραρχία, θα μπορούσε να

αυτοοργανωθεί).

Ένας σημαντικός παράγοντας που ενισχύει και αναπαράγει τον θεσμό της εκπροσώπησης στις σύγχρονες κοινωνίες είναι η διείσδυση μιας καπιταλιστικής φαντασιακής σημασίας, του μύθου της γνώσης, της επιστήμης των ειδικών, αυτών που ξέρουν. Εκεί στηρίζεται η κεντρική δομή του ισχύοντος συστήματος, η οποία είναι άμεσα συνυφασμένη με την ιεραρχία. Αυτό, όμως, που πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση είναι ότι για τα πολιτικά πράγματα - όπως και για κάθε έκφανση του κοινωνικού - δεν υπάρχει επιστήμη, δεν υπάρχει συστηματική γνώση με αποδείξεις, με τεχνική εκπαίδευση. Στις πολιτικές υποθέσεις δεν υφίσταται "ειδική γνώση", την οποία κατέχουν ορισμένοι μόνο άνθρωποι. Όλα τα μέλη μιας κοινωνίας μετέχουν της πολιτικής αρετής, χωρίς να χρειάζονται την πεφωτισμένη καθοδήγηση οποιωνδήποτε εκπροσώπων.

Η διάρρηξη του μύθου της σπουδαιότητας και αναγκαιότητας των εκλογών θα μπορούσε να ενισχυθεί και με την παράθεση πολλών άλλων στοιχείων, όπως για το πελατειακό σύστημα ψηφοφόρου-υποψηφίου, τον "κοινοβουλευτικό" νεποτισμό (αν κάποιος είχε πέσει σε χειμερία νάρκη πριν 50 χρόνια και ξυπνούσε σήμερα, θα έβλεπε τις δύο ίδιες οικογένειες να μαίνονται την εξουσία), τους συγκεντρωτικούς μηχανισμούς που ονομάζονται κόμματα, τα οποία αναπαράγουν στο εσωτερικό τους τη μορφή οργάνωσης του αστικού κράτους, κ.α. Θεωρούμε, όμως, πως τα όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα είναι αρκετά για την αποδόμηση του θεσμού της εκπροσώπησης.

ΤΟ ΔΙΠΟΛΟ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ / ΜΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ένα ζήτημα που αποτελεί σημείο έντονης τριβής και αντιπαράθεσης είναι το διπολικό σύστημα πλειοψηφίας / ìειοψηφίας. Το σύστημα αυτό, αναφερόμενοι στη διαδικασία που το σώμα της συνέλευσης, μετά την απαραίτητη συζήτηση φθάνει να αποφασίσει αδιαμεσολάβητα για ένα συγκεκριμένο ζήτημα μέσω της ψηφοφορίας, δεν αντιτίθεται στην αυτοοργάνωση νοούμενη μερικώς υπό το πρίσμα της άμεσης και ενεργούς συμμετοχής σε μια διαδικασία που ξεκινά από τα "κάτω". Και λέμε μερικώς διότι υπάρχει ένα προβληματικό σημείο στη διαδικασία που έγκειται στην αντίληψη της αρχής της πλειοψηφίας ως του αναπαλλοτρίωτου κριτηρίου του "ορθού" και του "μη ορθού" (αν όχι de jure σίγουρα de facto). Αυτό, φυσικά, σημαίνει ότι οι άνθρωποι που μειοψηφούν υποχρεώνονται να ομονοήσουν στην πλειοψηφική απόφαση, που κρίνεται εκ των πραγμάτων "ορθή", και καλούνται ουσιαστικά να καταπιέσουν αρχές, πάνω στις οποίες βάσισαν τη δική τους "μη ορθή" απόφαση.

Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι αυτή είναι η μοναδική εφικτή λύση, καθώς όταν οι άνθρωποι διαφωνούν και δεν μπορούν να έλθουν σε κάποιου είδους συμφωνία, η αρχή της πλειοψηφίας προσφέρει μια διέξοδο, ώστε τελικά να λαμβάνεται μια απόφαση. Ακόμα και αν δεχτούμε αυτό, όμως, δεν μπορούν και δεν κρίνονται όλα τα ζητήματα στη βάση πλειοψηφίας / μειοψηφίας. Υπάρχουν και τότε θέματα "αρχής" που το κάθε άτομο ή συλλογικότητα, όχι υπό το πρίσμα της συνέπειας, αλλά στη βάση της ηθικής και πολιτικής οχύρωσης της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειάς του, καλείται να μην εκχωρήσει στο όνομα καμιάς πλειοψηφίας. Αυτή, άλλωστε, και μόνο η διαπίστωση μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία της αμφισβήτησης της καθολικής ισχύος της πλειοψηφικής αρχής.

Η εύλογη ερώτηση που γεννάται από το παραπάνω είναι τι γίνεται στην περίπτωση δυο αντιτιθέμενων "αρχών" που εκ των πραγμάτων συγκρούονται. Εδώ υπεισέρχεται ο άξονας που λέγεται "συναίνεση".

...συναίνεση

Το πρόβλημα της καταπίεσης της μειοψηφίας από την πλειοψηφία, έρχεται κι επιλύσει η συναίνεση ως διαδικασία, αλλά κι ως πρόταγμα. Η συναίνεση ως διαδικασία αναφέρεται στο πως μπορούν να συντεθούν δύο ή περισσότερες διαφορετικές απόψεις και να καταλήξουν σε μια. Ως πρόταγμα αναφέρεται στο ότι οι επαναστατικές θεωρήσεις και πρακτικές μπορούν να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, ζύμωσης και τελικά σύνθεσης προς την κατεύθυνση της ολικής ανατροπής αυτού του κόσμου.

Η συναίνεση δεν θα πρέπει να συγχέεται με την ομοιομορφία, γιατί υπερασπίζεται την ατομικότητα και τη διαφορετικότητα απέναντι στην επιβεβλημένη μαζοποίηση. Αποτελεί βασικό κι αναπόσπαστο στοιχείο της αυτοοργάνωσης και τη βοηθά να κινείται απολύτως επιθετικά προς τις κατεστημένες μορφές οργάνωσης, είτε ολοκληρωτικές είτε δημοκρατικές.

Η συναίνεση φυσικά μπορεί να ευδοκιμήσει μόνο μέσα σε κοινωνικά σύνολα στα οποία δεν αναπτύσσεται ο πολιτικός ανταγωνισμός. Όταν υπάρχουν θεωρήσεις που είναι ή νοούνται ως ανταγωνιστικές[2] η συναίνεση δεν μπορεί να λειτουργήσει. Γι' αυτό ακριβώς η αυτοοργάνωση αποτελεί μια πολύ δυναμική διαδικασία η οποία δοκιμάζεται διαρκώς στο πεδίο του κοινωνικού και ταξικού ανταγωνισμού.

Αυτές οι αναζητήσεις μας έχουν οδηγήσει στο να μη συμμετέχουμε ως συλλογικότητα στη Γενική Συνέλευση αλλά; Ως άτομα. Αναγνωρίζουμε ότι μια συλλογικότητα η οποία προπαγανδίζει την αυτοοργάνωση και τον πόλεμο σε κάθε εξουσία δεν μπορεί να προφέρει έτοιμες λύσεις ή να διεκδικήσει έστω αμεσοδημοκρατικές ψήφους απέναντι σε κομματόσκυλα (δεξιά ή αριστερά) που επιδιώκουν να ελέγχουν τη φοιτητική διαδικασία.

---

[2]έτσι είναι απαραίτητη η ανάπτυξη της συνείδησης και της επιθυμίας προς την επαναστατική κατεύθυνση

Η ΣΤΑΣΗ ΜΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Γενική Συνέλευση Φοιτητών είναι η διαδικασία μέσω της οποίας οι φοιτητές της σχολής αποφασίζουν για τα ζητήματα που τους αφορούν. Για μας ο χαρακτήρας της είναι διττός: Από τη μια πρόκειται για ένα θεσμικό όργανο του Συλλόγου Φοιτητών, ένα ακόμη μέσο δηλαδή αναπαραγωγής των αξιών του συστήματος μέσα στο αστικό πανεπιστήμιο, από την άλλη, ως διαδικασία την οποία τη διαμορφώνουν αδιαμεσολάβητα όσοι συμμετέχουν σε αυτήν, εμπεριέχει στοιχεία αυτοοργάνωσης και προσφέρει ένα ευνοϊκό έδαφος για να αναπτυχθεί λόγος και πράξη με αντισυστημικό περιεχόμενο. Τι εννοούμε:

Ως θεσμισμένο όργανο του Συλλόγου Φοιτητών η Γενική Συνέλευση αναπαράγει την ταυτότητα του φοιτητή, έναν θεσμοθετημένο ρόλο πλάι σε όλους τους άλλους (μαθητής, εργάτης, καταναλωτής, διανοούμενος, τηλεθεατής κτλ.) που υπάρχουν για να μας θυμίζουν ότι στην σημερινή κοινωνική οργάνωση η ολότητα της ανθρώπινης ζωής "χάνεται" πίσω από ένα άθροισμα διαχωρισμένων ιδιοτήτων. Ο ρόλος της δημοκρατίας (είτε άμεσης, είτε αντιπροσωπευτικής) είναι να ενώνει αυτές τις ατομικότητες στη βάση μιας πλασματικής ισότητας, με μόνο συνεκτικό στοιχείο διάφορες ελευθερίες (λόγου, τύπου, λήψης αποφάσεων) που προσφέρουν το απαραίτητο κλίμα συναίνεσης για την διαιώνιση της ανελευθερίας. Η Γ.Σ. επομένως αναπαραγάγει τους διαχωρισμούς τους συστήματος τόσο ως προς το εξωτερικό (φοιτητές-υπόλοιπη κοινωνία), όσο και προς το εσωτερικό: Δεν έχει σημασία αν είσαι φασίστας, Δαπίτης, Πασπίτης, Κνίτης, αριστερός ή εξωπαραταξιακός αρκεί να σεβαστείς τους (δημοκρατικούς) κανόνες του παιχνιδιού κι όποιος μαζέψει τα περισσότερα κουκιά είναι ο νικητής. Όλα τα παραπάνω εξηγούν και το γιατί ένα αμεσοδημοκρατικό όργανο, όπως η Γ. Σ. δεν είναι εξ' αρχής αντίθετη με τ' άλλα αντιπροσωπευτικά όργανα του Συλλόγου Φοιτητών (όπως είναι το

Διοικητικό Συμβούλιο) και μπορούν να λειτουργούν και τα δύο παράλληλα. Όπως εξηγούν και τις διάφορες παθογένειες που πολύ συχνά αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια μιας Γ.Σ., όπως είναι ο πολιτικαντισμός, οι ρητορείες, η διάκριση σε ηγέτες που χειρίζονται καλά τον λόγο και σε χειροκροτητές, τα πλαίσια των παρατάξεων που προσφέρονται σε μορφή πακέτου για να διαλέξεις αυτό που σου "ταιριάζει" καλύτερα, οι οποίες παθογένειες μπορούν να αιτιολογήσουν σε κάποιο βαθμό την απαξίωση της από το μεγαλύτερο μέρος του "φοιτητόκοσμου".

Ως μια διαδικασία αδιαμεσολάβητη παρ' όλα αυτά η Γενική Συνέλευση ευνοεί την ανάπτυξη συμπεριφορών που έρχονται σε ριζική αντίθεση με τα κυρίαρχα πρότυπα. Σε μια κοινωνία γενικευμένης απάθειας και ιδιώτευσης, μέσα από τη Γ.Σ. σου δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνήσεις, να μιλήσεις για αυτά που σε αφορούν και να εκτεθείς δημόσια, να βγεις από το μικρόκοσμο σου (της οικογένειας, της παρέας, της ιδεολογίας) και να συναντηθείς με τον "άλλο". Από τη στιγμή που δεν υπάρχει κάποιος θεσμός που να μεσολαβεί ανάμεσα στους συμμετέχοντες, η συνάντηση αυτή μπορεί να ξεφύγει από τα ασφυκτικά όρια του "φοιτητή" και του "πολίτη" και να δημιουργήσει τις διαδικασίες εκείνες πάνω στις οποίες μπορεί να στηριχτεί μια μελλοντική κοινωνία αυτοδιαχείρισης. Ιδιαίτερα σε στιγμές αγώνα (χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι πρόσφατες μαθητικές καταλήψεις, όπου οι μαθητές κατάργησαν τα 15μελή και αποφάσιζαν μέσα από γενικές συνελεύσεις) μια γενική συνέλευση χάνει το θεσμικό της ρόλο και γίνεται οικειοποίησιμη από τα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας, γινόμενη ένα όργανο συλλογικής έκφρασης και δράσης τελείως

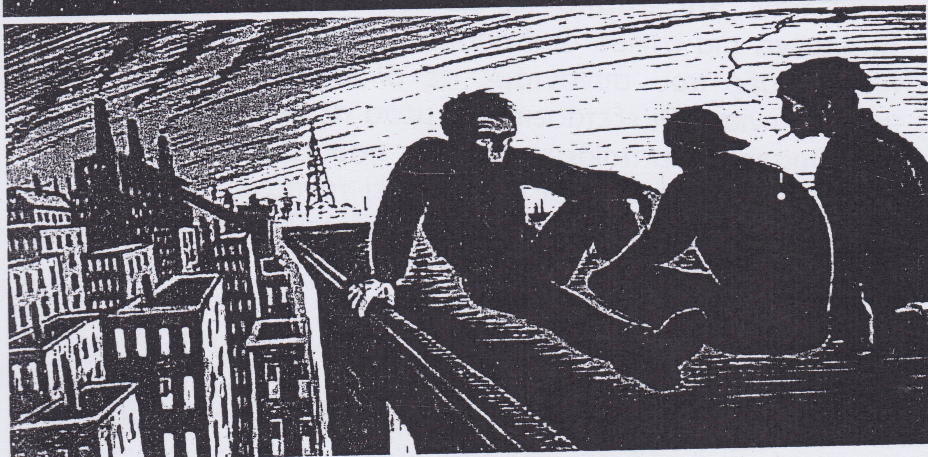

αντιθετικό με αντιπροσωπευτικά σχήματα και καπελωματικές, παραταξιακές λογικές. Σε αυτές τις στιγμές πλέον δεν υφίσταται κανένας διαχωρισμός ανάμεσα σε ειδήμονες και ακολουθητές. Ο καθένας έχει λόγο για τη ζωή του κι έτσι η πολιτική, ως διαχωρισμένο πεδίο της ανθρώπινης ζωής, έχει πλέον καταργηθεί.

Έχοντας υπ' όψη τα παραπάνω, η συμμετοχή σε μια Γενική Συνέλευση όσων προτάσσουν την αυτοοργάνωση εξαρτάται από τη δυνατότητα εκτροπής της από ένα θεσμισμένο όργανο σε μια αδιαμεσολάβητη διαδικασία αγώνα. Στο τμήμα μας θεωρούμε ότι αυτές οι δυνατότητες είναι μεγαλύτερες, σε σχέση με την κατάσταση που επικρατεί σε άλλες σχολές, εξαιτίας του μικρού αριθμού των φοιτητών και της "οικογενειακής ατμόσφαιρας" που χαρακτηρίζει τα ΕΜΜΕ (αφού όσο πιο μικρή είναι η αποξένωση, τόσο πιο εύκολη καθίσταται η αδιαμεσολάβητη επικοινωνία). Οι περισσότεροι από εμάς λοιπόν συμμετέχουμε στις Γενικές Συνελεύσεις (χωρίς αυτό να θεωρείται δεδομένο), αναγνωρίζοντας ότι αξίζει να "μπολιάσουμε" με τα δικά μας χαρακτηριστικά μια διαδικασία κατά την οποία λαμβάνονται αποφάσεις από τα κάτω στον χώρο στον οποίο δραστηριοποιούμαστε. Δεν συμμετέχουμε ως οργανωμένο σχήμα και δεν ετοιμάζουμε πλαίσια αιτημάτων τα οποία πλασάρουμε ως έτοιμες λύσεις στους συμμετέχοντες, ακριβώς γιατί θέλουμε να σπάσουμε τις κομματικές λογικές. Προσπαθούμε να καλλιεργήσουμε το διάλογο και τη συνδιαμόρφωση, χωρίς να ξεχνάμε ότι σε μια Γενική Συνέλευση θα έρθεις σε σύγκρουση με ανθρώπους που κουβαλάν νοοτροπίες ριζικά ανταγωνιστικές με τις δικές σου. Δεν είμαστε κομματόσκυλα, αλλά ούτε "το παίζουμε και καλά ανεξάρτητοι". Συνοψίζοντας, η επιτυχία για μας σε μια Γενική Συνέλευση δεν έχει να κάνει με το πόσοι θα υπερψηφίσουν τις προτάσεις μας (όποτε βλέπουμε ότι αξίζει να μπούμε σε αυτήν την αλλοτριωτική σε κάποιο βαθμό διαδικασία), αλλά με το κατά πόσον αλληλεπιδράσαμε προς ανατρεπτική κατεύθυνση με ανθρώπους που δύσκολα μας δίνεται μια τέτοια ευκαιρία.

ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΜΑΣ

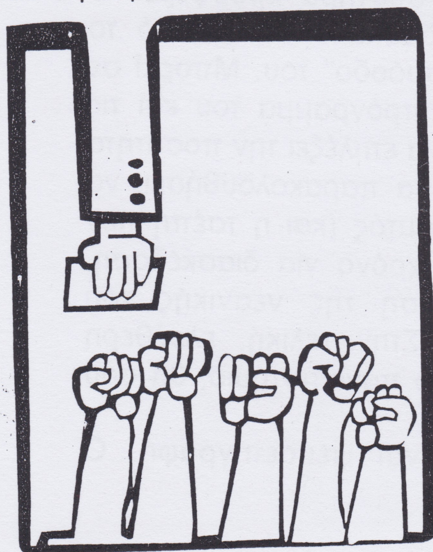

Ο θεσμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχει την εξής ιδιομορφία: Ενώ είναι το στάδιο ανάμεσα σε δύο καταναγκασμούς (σχολείο, εργασία, παραβλέποντας το ζήτημα του στρατού για τον αντρικό πληθυσμό...), φέρει ένα φαινομενικό χαρακτήρα ελευθερίας και ταξικής ουδετερότητας που δημιουργεί αυταπάτες για το υπάρχον κοινωνικοπολιτικό σύστημα και την ελευθερία αυτοκαθορισμού της ζωής που αυτό το σύστημα προσφέρει. Ο "ακαδημαϊκός πολίτης" δεν έχει έναν δάσκαλο πάνω από το κεφάλι του να ελέγχει κάθε πρωί την "πρόοδο" του. Μπορεί σε μεγάλο βαθμό να καθορίσει ο ίδιος το πρόγραμμα του και τις μετέπειτα επαγγελματικές επιλογές του, να επιλέξει την ποσότητα και την ποιότητα των μαθημάτων που θα παρακολουθήσει, να τελειώσει τη σχολή του όποτε θελήσει αυτός (και η τσέπη των γονιών του), να έχει αρκετό ελεύθερο χρόνο για διασκέδαση, αραλίκι ή ακόμα και για την έκφραση της νεανικής του αγωνιστικότητας και αμφισβήτησης... Στην τελική, ελεύθερη επιλογή του καθενός ήταν η είσοδος στο πανεπιστήμιο, θα σου πούνε.

Για μας αυτή η "ελευθερία" είναι ψευδεπίγραφη. Ο

εκβιασμός "ενσωμάτωση στο σύστημα ή περιθωριοποίηση" παραμένει, όπως και η οικογενειακή πίεση να τελειώσουμε τις σπουδές, μην πάνε και τζάμπα τα έξοδα. Η διαδικασία της μάθησης παραμένει μια στείρα διαδικασία, η οποία αναπαράγει τις ιεραρχικές δομές που συναντάμε σε όλους τους άλλους θεσμούς της κοινωνίας. Οι εξετάσεις, ως μέσο αξιολόγησης του βαθμού αφομοίωσης της εκπαιδευτικής ύλης παραμένουν, λες κι η παιδεία την οποία ευαγγελίζεται ότι παρέχει το πανεπιστήμιο μπορεί να αξιολογηθεί αριθμητικά. Όσο για τον "ελεύθερο χρόνο" και την περίφημη "φοιτητική ζωή", ούτε ελευθερία ούτε ζωή βλέπουμε πουθενά, παρά μόνο ανακύκλωση μιας μίζερης επιβίωσης στη διαδρομή ανάμεσα στο αμφιθέατρο, τη καφετέρια, το μπαράκι/κλαμπ και τον καναπέ της τηλεόρασης. Μιας επιβίωσης, που φέροντας είτε το μανδύα του life-style είτε του εναλλακτισμού, μας αναγκάζει να προσπαθούμε απεγνωσμένα να καλύψουμε το υπαρξιακό κενό που βιώνουμε όταν αντιλαμβανόμαστε το ρόλο μας ως εμπορεύματα στα πλαίσια της θεαματικής κοινωνίας (παραγωγική μονάδα και εργάτης ή στέλεχος επιχείρησης και γιάπης, μα πάνω απ' όλα καταναλωτής).

Τα παραπάνω αναφέρονται στο "κυρίαρχο μοντέλο" του αλλοτριωμένου άνθρωπου με την ονομασία "φοιτητής", κι όχι στις υποπεριπτώσεις που κάποιος ξεκινώντας για να σπουδάσει καταλήγει να δουλεύει κάθε μέρα για ένα "μαύρο" μεροκάματο, αναζητώντας το δρόμο για την οικονομική του "ανεξαρτησία". Βέβαια, τελευταία αυτές οι υποπεριπτώσεις όλο και πληθαίνουν...

Αυτή την καθημερινή αλλοτρίωση "του φοιτητή", λοιπόν, τη βιώνουμε όλοι μας. Και όσο φυσικά την αναπαράγουμε, άλλο τόσο (σε κάποιους λιγότερο, σε

άλλους περισσότερο) γεννιέται η ανάγκη να αντισταθούμε σε αυτήν την πραγματικότητα. Προϊόν αυτής της ανάγκης υπήρξε και το Στέκι ΕΜΜΕ.

Η ανάγκη να μιλήσεις με κάποιον ανθρώπινα, να ανταλλάξεις απόψεις, να ζυμωθείς πολιτικά, να παίξεις τάβλι, σκάκι ή χαρτιά, να πιεις την μπύρα σου χωρίς να χρειαστεί να την πληρώσεις τρεις φορές παραπάνω σε ένα μαγαζί, να ακούσεις μουσική, να οργανώσεις προβολές ταινιών, να γράψεις ένα σύνθημα στον τοίχο, να βρεις ένα χώρο που να μπορεί να στεγάσει όλες αυτές τις συλλογικές επιθυμίες. Η ανάγκη να υπάρξει σε μια σχολή Επικοινωνίας, ένας χώρος που πραγματικά να προάγει την ανθρώπινη επικοινωνία, κάτι που δύσκολα πραγματοποιείται στην αίθουσα των μαθημάτων ή στους διαδρόμους της σχολής (πόσο μάλλον στα τραπεζάκια των παρατάξεων).

Δεν είναι καθόλου τυχαίο, επομένως, που η ιστορία αυτού του χώρου επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις στιγμές που αναρτήθηκε πανό κατάληψης στη σχολή. Στην πρώτη κατάληψη που έγινε ποτέ στο τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών το Δεκέμβρη του 1998 (εποχή μαθητικών καταλήψεων ενάντια στο νόμο Αρσένη) δημιουργήθηκε ο πρώτος πυρήνας ατόμων που άρχισε να εκμεταλλεύεται ένα αχρησιμοποίητο δωμάτιο στον πρώτο όροφο της Καλαμιώτου (το οποίο οι καθηγητές το προόριζαν για αποθήκη ή γραφεία) για να

συναντιέται εκεί. Έτσι, αυθόρμητα και χωρίς τη συνειδητοποίηση της ίδιας της πράξης και της δυναμικής της, δημιουργήθηκε το Στέκι Φοιτητών. Ένα Στέκι που μορφοποιήθηκε περισσότερο κατά τη διάρκεια της δίμηνης κατάληψης στα τέλη της ακαδημαϊκής χρονιάς 2000-2001 (εποχή φοιτητικών καταλήψεων ενάντια στην ανωτατοποίηση των ΤΕΙ), που πλαισιώθηκε από έναν αρκετά μεγάλο αριθμό φοιτητών. Οργανώθηκαν συζητήσεις και εκδηλώσεις, έγιναν πάρτι και υπήρξε μια καθημερινή ζύμωση μεταξύ όσων συμμετείχαν που δημιούργησε αρκετά ισχυρούς προσωπικούς δεσμούς, τέτοιους που μόνο σε προσπάθειες επανακατάληψης του χώρου και του χρόνου της ζωής μας μπορούν να δημιουργηθούν.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο επίσης που μετά από αυτήν την κατάληψη, στα τέλη Αυγούστου του 2001, ο πρόεδρος του τμήματος σε συνεργασία με την ΠΚΣ (κυρίαρχη δύναμη εκλογικά στη σχολή) προχώρησε στο γκρέμισμα του Στεκιού που υπήρχε, με τη δικαιολογία ότι έπρεπε να ενοποιηθεί ο πρώτος όροφος για να λυθεί το "αιώνιο κτιριακό πρόβλημα" της σχολής (όσοι φοιτητές κάνουν ακόμα μάθημα στο Πολυτεχνείο καταλαβαίνουν ότι το "πρόβλημα" δε λύθηκε παρ' όλα αυτά)... Το ότι το Στέκι, μετά από αυτά, στεγάστηκε στο β' όροφο του κτιρίου της Καλαμιώτου δεν οφείλεται βέβαια στην "καλή διάθεση" των καθηγητών", αλλά στην άμεση αντίδραση των ατόμων που θεωρούσαν αυτονόητη την ύπαρξη ενός τέτοιου χώρου στα ΕΜΜΕ.

Το Στέκι ΕΜΜΕ, πλέον, δεν υπήρχε ως χώρος συνάντησης φοιτητών, άλλα έβγαζε και πολιτικό λόγο. Τα άτομα που το πλαισίωναν άρχισαν να αυτοδιαχειρίζονται τον χώρο, να οργανώνουν προβολές ταινιών, να βγάζουν έντυπο και κείμενα, να κάνουν

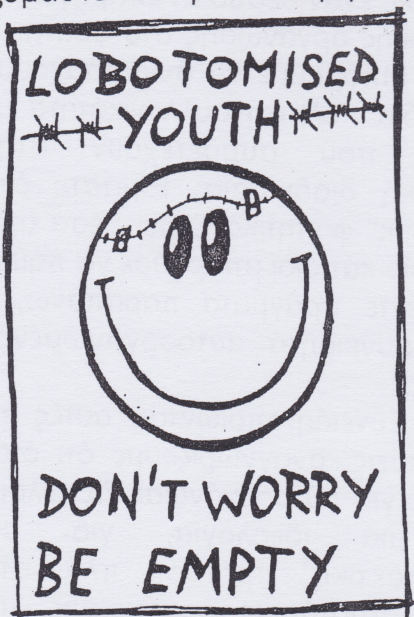
εκδηλώσεις και μικροφωνικές, να έχουν καθημερινή παρουσία στη σχολή, να μιλάνε δημόσια για την αυτοοργάνωση. Ταυτόχρονα το Στέκι βίωνε και τις αντιφάσεις του (πολλές από αυτές ακόμα τις βιώνει). Πολλές φορές περιοριζόταν στην αυτάρκεια της παρέας και αναπαρήγαγε τους διαχωρισμούς που επέβαλλε το ίδιο το κοινωνικό μοντέλο, το οποίο αντιπαλεύει. Η ένταση της πολιτικής του παρουσίας επηρεαζόταν συχνά από τις γενικότερες εξελίξεις: Ενέτεινε τη δράση του όταν υπήρχαν ζητήματα επικαιρότητας, χωρίς να έχει την ίδια ευχέρεια να δημιουργεί ανατρεπτικές καταστάσεις όταν δεν υπήρχαν αυτά. Ίσως μερικές φορές ο λόγος που έβγαζε δεν κατάφερνε ν' αγγίζει την καθημερινότητα των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται. Τέλος, για μεγάλο χρονικό διάστημα, τα άτομα που αυτοδιαχειρίζονταν το Στέκι απέφευγαν να πιάσουν το "θέμα ταμπού" των πολιτικών αντιφάσεων που από την πρώτη στιγμή κουβαλούσε αυτή η συλλογικότητα: Πώς μπορούμε να μιλάμε για αυτοοργάνωση και να μην μπορούμε να βγάλουμε ως Στέκι ένα κείμενο κατά των εκλογών, έναν θεσμό αναπαραγωγής της εκπροσώπησης και της ιεραρχικής οργάνωσης στο φοιτητικό χώρο; Μπορούμε να συνυπάρχουμε στην ίδια πολιτική συλλογικότητα με άτομα που συμμετέχουν στην εκλογική διαδικασία; Είμαστε ένα "απολιτίκ" φοιτητικό Στέκι, μέσα από το οποίο κάποιοι μπορούμε να πούμε και πέντε πράγματα παραπάνω, ή ένας συνειδητά αυτοοργανωμένος χώρος;

Συνειδητοποιώντας αυτές τις αντιφάσεις, αναγνωρίζουμε ότι όταν μιλάμε για αυτοοργάνωση δε μιλάμε για μια ιδεολογία, για μια "εναλλακτική" πρόταση πλάι στις άλλες προτάσεις οργάνωσης της ζωής μας, για μια μαγική συνταγή

που μόνο εμείς γνωρίζουμε κι όλοι οι άλλοι είναι "ζώα" που δεν μπορούν να τη δουν, για ένα ρούχο που το φοράμε σήμερα επειδή είναι της μόδας και αύριο το πετάμε. Αντίθετα μιλάμε για μια ανάγκη που ξεπηδά από τα σπλάχνα αυτής της κοινωνίας και των ατόμων που την αποτελούν. Μιας κοινωνίας γεμάτη αντιφάσεις και προβληματικες διεργασίες που κουβαλάει μέσα της, τόσο τον σπόρο της αμφισβήτησης όσο και τους καρπούς των εξουσιαστικών σχέσεων που επί τόσους αιώνες αναπτύσσονται. Των ατόμων, που πέρα από το δρόμο της συλλογικοποίησης των ονείρων τους μπορεί να επιλέξουν την εύκολη λύση του αυτοεγκλεισμού στις φαντασιώσεις τους.

Συνεπώς κάποιες από αυτές τις αντιφάσεις θεωρούμε ότι αυτή τη στιγμή τις έχουμε λύσει (πλέον είμαστε σε θέση να βγάλουμε αντι-εκλογικό λόγο), άλλες πάλι διαπιστώνουμε ότι τις αντιμετωπίζουμε ακόμη και κανείς από εμάς δεν έχει κάποιον χάρτη που θα μας δείξει το σωστό μονοπάτι. Φορτωμένοι με αυτά τα ερωτήματα, προχωρήσαμε σε πράξεις τα τελευταία δύο χρόνια που δηλώνουν ότι δεν περιοριζόμαστε σε μια θεωρητική αυτοανάλυση, αλλά η αναζήτηση των λύσεων έχει να κάνει και με τον εξωτερικό μας περίγυρο. Συμμετείχαμε σε μια εβδομαδιαία κατάληψη ενάντια στην υιοθέτηση κατευθύνσεων από το τμήμα μας στο πρόγραμμα σπουδών ενώ προβάλλαμε και γενικότερα αιτήματα, την περίοδο του πολέμου στο Ιράκ προχωρήσαμε σε μονοήμερη κατάληψη της σχολής μας και διοργανώσαμε αντιπολεμικό διήμερο με μεγάλη ανταπόκριση στην Καπνικαρέα, και τέλος πριν από λίγους μήνες συμμετείχαμε με τις μικρές μας

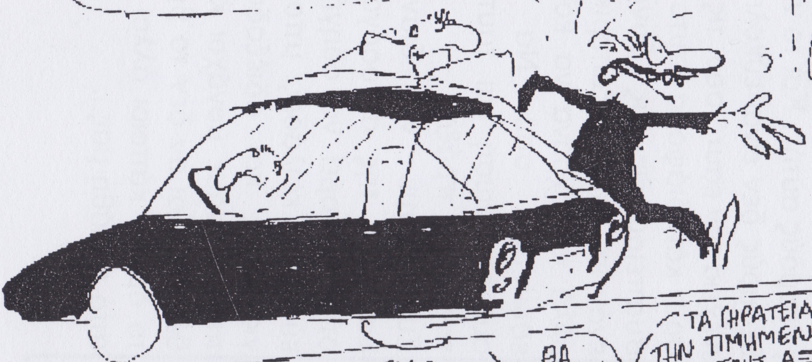
δυνάμεις στην ευρύτερη κίνηση που μέσα από καταλήψεις και δράσεις αλληλεγγύης απαιτούσε την απελευθέρωση των 7 φυλακισμένων διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης.

Όπως και να έχει, ο μόνος σίγουρος δρόμος για εμάς είναι η διαδικασία που προσπαθούμε να ακολουθούμε. Μια διαδικασία που στηρίζεται σε συνελεύσεις όπου ο καθένας βρίσκει τον εαυτό του στις συλλογικές αποφάσεις που παίρνονται, όπου υπάρχει ισότητα λόγου και σεβασμός της διαφορετικότητας του κάθε ατόμου. Μια διαδικασία όπου ο λόγος δεν διαχωρίζεται από την πράξη, όπου ο κάθε συμμετέχων προσπαθεί να εντάξει το δικό του "θέλω" και "μπορώ" στις συλλογικές μας δράσεις.

Ως "Αυτοοργανωμένη Συλλογικότητα στο Στέκι ΕΜΜΕ", πλέον, έχουμε καταλάβει ότι η ανάγκη να πάρουμε τις ζωές μας στα χέρια μας μπορεί να πηγάζει από αυτή την κοινωνία, αλλά έχει μια ανταγωνιστική σχέση με τους θεσμούς αυτής. Και το να έρθεις σε σύγκρουση με αυτούς τους θεσμούς δεν είναι εύκολη υπόθεση. Χρειάζεται να αμφισβητείς συνέχεια τον εαυτό σου, τις "καβάτζες" σου και διάφορα αυτονόητα. Να συσπειρώνεις τις δυνάμεις σου ενάντια στον "εξωτερικό εχθρό", αλλά ταυτόχρονα να κοιτάς και το εσωτερικό σου. Να μιλάς για αυτοοργάνωση και ταυτόχρονα να την κάνεις πράξη.

Συνεχίζουμε να διανύουμε το μονοπάτι της αυτοοργάνωσης, το οποίο μπορεί να οδηγήσει και σε εύφορες κοιλάδες μπορεί και σε γκρεμούς και αδιέξοδα. Πάντως περπατήσαμε μονάχοι κι επειδή το θέλαμε. Και αν δεν το βρούμε εμείς το δρόμο κάποιοι άλλοι θα μάθουν από τα λάθη μας...

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
REISER
ΚΑΛΗΜΕΡΑ, ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ! ΕΙΜΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ!
ΘΑ ΚΑΝΕΤΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ;
ΠΕΝΤΕ Σ' ΑΥΤΗ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ!
ΘΑ ΦΡΟΝΤΙΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΓΕΡΟΥΣ;
ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΘΑ ΠΑΡΟΥΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗΜΕΝΗ ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΞΙΖΕΙ!
ΨΗΦΙΣΕ ΜΕ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΨΟΦΑ, ΧΟΥΦΤΑΛΟ!
ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ;
ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΩ ΜΕ ΜΙΑ ΦΡΑΣΗ: ΤΟΠΟΣ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ!
ΜΑΛΑΚΙΣΜΕΝΟ! ΠΟΥ ΜΑΣ ΣΠΑΣ ΤΑ ΝΕΥΡΑ ΜΕ